

Manévr předsunutou frontovou základnou v útočné operaci

Podplukovník Vojtěch Machulda

Soudobá útočná operace se mimo jiné vyznačuje velkou spotřebou nejrůznějšího materiálu. Použitím raketových jaderných zbraní snížila se částečně spotřeba munice, hlavně dělostřelecké. Naproti tomu se zvýšila spotřeba tankové a protiletadlové munice, pohonných hmot a mazadel. Můžeme počítat, že front za jednu útočnou operaci v trvání 8–10 dní spotřebuje 100–150 000 tun materiálu. Manipulace takovým množstvím materiálu během několika dnů a jeho přísun z jednotlivých základen vyžaduje složitý a značně početný zásobovací systém. K rozložení zásob do hloubky a odlehčení týlů na stupni útvarů, svazku a armády byly organizačně vytvořeny pohyblivé armádní základny (u vševojskové armády) a předsunuté a týlové základny (u frontu), jako hlavní prvky zásobovacího systému operačního týlu.

Úloha a místo předsunuté frontové základny v operačním týlu

Předsunutá frontová základna (PFZ) vznikla jako důsledek odlehčení armádního týlu. Zásoby v armádním týlu byly sníženy na 1–2 dny a bývalá nepohyblivá armádní zásobovací základna (AZZ) byla nahrazena pohyblivou armádní základnou. Zásoby umístované dříve v AZZ byly převedeny do frontového týlu. Posuzováno z úzkého hlediska převzala PFZ úlohu dřívější AZZ.

Frontové základny se dělí podle prostoru rozmístění nebo úkolů, které plní na předsunuté frontové základny a týlové frontové základny.

Front má zpravidla jednu týlovou frontovou základnu (TFZ) a několik předsunutých frontových základen. Týlová frontová základna se umísťuje v hloubce frontového týlového prostoru, zpravidla při jeho zadní hranici. V této základně se skladují zásoby materiálních prostředků pro doplňování PFZ a zabezpečení vojsk druhých sledů a záloh. Umísťuje se na výkonných že-

lezničních (vodních) směrech jak z hlubokého týlu, tak směrem k vojskům. V našich podmínkách zpravidla nedáme TFZ vytvářet, její úlohu převezmou mírové sklady vojenské a civilní, zejména v počátečním období války.

K přiblížení zásob k vojskům (v rámci týlu) a k odlehčení týlu armád vytváří se předsunutá frontová základna.

Její úkolem je přijímat, dočasně skladovat a vydávat materiální prostředky všeho druhu (mimo speciální materiál pro zabezpečení letecké armády frontu leteckou municí, letecké pohonné hmoty a letecký technický materiál a speciální materiál pro raketová vojska). Mimo tento základní úkol plní celou řadu úkolů jiných, jako např.: příjem poškozeného materiálu od vojsk, jeho opravy, třídění a odsun nepotřebného a kořistního materiálu, výrobu masa, chleba apod.

Front má několik předsunutých

frontových základů. Jejich počet je dán počtem armád v prvním sledu nebo počtem operačních směrů v útočném pásmu frontu. Počítáme, že za každou armádou prvního sledu budeme rozvíjet jednu PFZ. Tento předpoklad je dán především množstvím materiálu, kterým nutno denně v PFZ manipulovat a přesunout útočící armádu a vojskům na daném operačním směru. Front bude mít tedy dvě, tři i více PFZ. Zhruba můžeme kalkulovat, že v PFZ bude nutné denně manipulovat s 6—12 000 t materiálu. K splnění těchto úkolů jsou také organizačně přízpůsobeny útvary, obsluhující PFZ.

PFZ umísťujeme k zahájení operace ve vzdálenosti 100—150 km od předního okraje. V počátečním období války bude snaha umísťovat PFZ co nejbližší vojskům. Rozhodujícím v tomto směru bude sjízdnost železnice. PFZ se bude rozvíjet na konci sjízdné železniční tratě. Tato je pro rozvinutí PFZ rozhodující proto, že převážnou většinu materiálu všeho druhu (asi 90 %) přisunujeme do PFZ právě po železnici. PFZ se tak stává velkým překladištěm materiálu na úsecích jednotlivých druhů dopravy. Z PFZ přisunujeme materiál vojskům především automobily.

Složení PFZ není organizačně stálé. Určuje jej zástupce velitele frontu pro tři podle rozsahu úkolů, které má PFZ plnit na určitém operačním směru. Po-

dle těchto úkolů má PFZ několik skladů PHM a munice a po jednom, maximálně dvou skladech ostatního materiálu s potřebným počtem provozních, dopravních, dílenských útvarů apod.

Předsunutou frontovou základnu během operace zpravidla nepřemísťujeme. K přiblížení zásob za útočícími vojsky zřizujeme v průběhu operace na směrech hlavního úsilí frontu oddělení předsunuté frontové základny. Rozvíjíme je podle vývoje operace a na základě rozhodnutí velitele frontu. Při určení prostoru jejich rozmístění je nutné brát v úvahu směry a prostory operační činnosti armád, možnosti silniční sítě, automobilní dopravy a předpokládané prostory rozmístění pohyblivých armádních základů.

PFZ podle složení (hlavně počtu skladů, terénu a hustotou komunikační sítě) rozmísťujeme na prostoru okolo 1500—3500 km² (30 × 50 km — 50 × 70 km). Naproti tomu OPFZ se rozmísťuje na ploše několikrát menší; okolo 400—500 km² (20 × 35 km).

Náčelník PFZ je podřízen zástupci velitele frontu pro tyl. Musí mít spolehlivé spojení s TVS frontu, OPFZ, náčelníkem rozdělovací stanice frontu, vojenským správcem vykládacího prostoru, letištěm materiálního zabezpečení, sklady a útvary umístěnými v PFZ a útvary PVO nebo brigády ochrany tylu.

Manévr PFZ v útočné operaci frontu

Manévr PFZ v útočné operaci frontu bude záviset na celkovém průběhu útočné operace, zámyslu velitele frontu, zámyslu ZT frontu, obnově železnice na směru, kde se má PFZ přemísťovat, materiální situaci vojsk, dopravní situaci v rámci tylu frontu. V některých případech může být manévr PFZ vynucen vysokým stupněm zamo-

ření celého nebo části prostoru, kde je PFZ rozmístěna.

Vlastní manévr PFZ není jednoduchý. Složitost spočívá v celkové složitosti zásobování, dopravy v rámci tylu frontu, ve velkém počtu železničních a automobilních transportérů, potřebných pro přemístění PFZ a v době nutné k manévru PFZ do nového pro-

storu. Manévr PFZ do nového prostoru omezuje na určitou dobu (několik dní) důležitý článek zásobovacího systému frontu ve své činnosti. Zrušení PFZ v původním prostoru bude trvat 1 až 2 dny, přemístění do nového prostoru 1—2 dny a rozvinutí v novém prostoru další 2—3 dny, celkem 4—7 dní. Na tuto dobu však nelze přerušit přísun materiálu po železnici (popřípadě po vodě) z teritoria k frontu (do PFZ). Toto přerušení by znamenalo v přísunu materiálu ztrátu asi 24—60 000 t. Převedením tohoto množství materiálu do norem zabezpečení další frontové operace představuje 25—50 % materiálu, potřebného pro další frontovou operaci — nebo zabezpečení minimálně jedné armádní operace. Z tohoto krátkého rozboru vyplývá jediný závěr: V současné útočné operaci nelze připustit větší operační přestávky mezi jednotlivými operacemi. Z hlediska materiálního zabezpečení to vyžaduje v žádném případě nepřerušit nepřetržitý tok zásob z teritoria do týlu frontu. Je proto nutné volit takový způsob manévru PFZ, který zabezpečí stálý příjem zásob přisunovaných po železnici, jejich rozřídění, předání automobilním svazkům frontu a případné dočasné skladování. To v podstatě vyžaduje, mít v novém prostoru rozmístění PFZ orgány, síly a prostředky, které tento úkol zabezpečí do ukončení přemístění celé PFZ.

V rámci týlu frontu můžeme manévr PFZ v útočné operaci řešit těmito způsoby:

- postupným manévrem PFZ do nového prostoru,
- pověřením OPFZ dočasným výkonem funkce PFZ v novém prostoru do skončení manévru PFZ,
- předsunutím TFZ (týlové frontové základny) do plánovaného prostoru rozvinutí PFZ,

— překračováním dvou PFZ zabezpečujících dvě armády frontu působících na stejném operačním směru nebo dvou operačních směrech, které nejsou od sebe značně vzdálené a komunikačně manévr umožňují,

— vytvořením záložní PFZ a jejím předsunem do nového prostoru.

Z těchto možných variant manévru PFZ bude nejběžnější varianta první — postupné přemísťování PFZ do nového prostoru. Nevýhodou této varianty je, že OPFZ, které svým předurčením má přibližovat zásoby frontu k armádám, bude po dobu několika dnů vázáno na jeden prostor a k překonání ramene přísunu od zásobovacích etap frontu k PAZ armád bude mít front na daném operačním směru jen jedno OPFZ. To může mít za následek snížení celkového zabezpečení armády v důsledku příliš velkého koloběhu mezi OPFZ a PAZ. Kromě toho OPFZ nemůže po delší dobu plnit v plném rozsahu úlohu PFZ. V nejkratší době je nutné jej doplnit hlavně obaly na PHM, pracovními a mechanizačními prostředky pro manipulaci s materiálem.

Druhá varianta je také výhodná. Klade značné požadavky na náčelníka a štáb OPFZ. Nevýhodou této varianty je, že OPFZ, které svým předurčením má přibližovat zásoby frontu k armádám, bude po dobu několika dnů vázáno na jeden prostor a k překonání ramene přísunu od zásobovacích etap frontu k PAZ armád bude mít front na daném operačním směru jen jedno OPFZ. To může mít za následek snížení celkového zabezpečení armády v důsledku příliš velkého koloběhu mezi OPFZ a PAZ. Kromě toho OPFZ nemůže po delší dobu plnit v plném rozsahu úlohu PFZ. V nejkratší době je nutné jej doplnit hlavně obaly na PHM, pracovními a mechanizačními prostředky pro manipulaci s materiálem.

Třetí varianta, předsunování TFZ před prostor rozvinutí PFZ není v našich podmínkách reálná. Vzhledem k poloze ČSSR není nutné TFZ vytvářet. Její úlohu mohou plnit mírové ústřední a jiné sklady.

Poslední varianta (záložní PFZ) je velmi výhodná. Týl frontu v tomto případě má volnou PFZ k manévru náhradou za zničenou některou část již

rozvinutých PFZ apod. Na druhé straně vytvoření záložní PFZ, vybavené základním počtem skladů a útvarů obsluhy, je velmi nákladné jak na počty osob (asi 4 000—5 000) i techniky (automobilní, ženijní, skladové apod.). Není

pravděpodobné, že budeme vytvářet takový orgán jako záložní. V nejlepším případě je možné postavit jako záložní velitelství PFZ v rámci týlu frontu.

Budu se proto zabývat první a druhou variantou manévru PFZ.

Plánování přemístění PFZ

Přemístění PFZ v útočné operaci frontu plánujeme již při plánování operace a jejího týlového zabezpečení. V tomto plánu je již určen nový prostor rozmístění PFZ a pravděpodobná doba jejího přemístění. S tímto zásadním řešením je seznámen náčelník PFZ.

K vlastnímu zpracování přemístění PFZ však dochází až během frontové operace, zpravidla v její druhé polovině. Dříve nebude mít štáb týlu frontu, ani velitelství PFZ dostatek podkladů. Nový prostor rozmístění PFZ je dán délkou železničního úseku, který k době přemístění PFZ obnoví železniční svazky týlu frontu. Materiál lze přisunovat z teritoria do PFZ asi z 90 % po železnici. Naproti tomu z PFZ do OPFZ, popřípadě PAZ bude materiál přisunován zpravidla automobily. Jak ukazují zkušenosti z operačních cvičení, je výhodné plánovat přemístění PFZ na vzdálenost minimálně 250 km. Na kratší vzdálenost není vhodné a je časově náročné.

Podle vývoje situace a obnovy určeného železničního směru upřesňuje štáb týlu frontu podle rozhodnutí ZT frontu prostor přemístění PFZ a připravuje nařízení ZT frontu k přemístění PFZ. Je vhodné přizvat k plánování přemístění PFZ správu vojenské dopravy frontu, náčelníky správ týlu frontu a náčelníka PFZ nebo náčelníka organizačního oddělení PFZ. Před vydáním nařízení k přemístění PFZ je nutné mít alespoň hrubé údaje o prostoru, kam se má PFZ přemístit (komunikační síť, výkonnost železničních stanic,

vhodnost prostoru alespoň pro rozmístění hlavních skladů PFZ, radiační situace). Tento předběžný průzkum musí provést štáb týlu frontu v úzké součinnosti se správou vojenské dopravy frontu podle mapy vyhodnocením zpráv od železničního průzkumného praporu a železničních, silničních a automobilních svazků týlu, OPFZ nebo PAZ, které jsou, nebo byly v tomto prostoru rozmístěny a velitelství chemického vojska frontu. V každém případě bude vhodné tyto zprávy upřesnit alespoň povšechným průzkumem, provedeným štábem týlu frontu (vrtulníkem) v součinnosti se správou vojenské dopravy frontu.

Po tomto upřesnění je možné vydat reálná nařízení pro přemístění PFZ. V nařízení ZT frontu pro přemístění PFZ je vhodné řešit tyto otázky:

- nový prostor rozmístění PFZ,
- dobu zahájení a ukončení přesunu PFZ,
- osy přesunu a doby vyhrazené pro přesun PFZ,
- do kdy předložit týlu frontu požadavky na přesun části PFZ po železnici (nebo přímo uvést, které útvary nebo zařízení převézt po železnici a přidělený počet vagonů),
- co učinit s materiálem, který v PFZ zůstane po jejím přemístění,
- od kdy je plánován přisun materiálu do prostoru nové PFZ podle druhů materiálu a tonáže,
- místo VS PFZ v novém prostoru, popřípadě hlavních skladů,
- místa vykládacích stanic, velitel-

ství vykládacího prostoru a letiště materiálního zabezpečení,

- které útvary a zařízení vcházejí do PFZ v novém prostoru (stačí uvést jen změny oproti složení PFZ ve starém prostoru),

- pořadí nebo přímo útvary a zařízení, které je nutné přednostně přemístit do nového prostoru PFZ a do kdy,

- údaje o novém prostoru přemístění PFZ,

- údaje pro spojení s PFZ za přesunu a v novém prostoru,

- lhůty předložení plánu přemístění PFZ ke schválení, doby předkládání hlášení o přípravě k přesunu, o přesunu a rozvinování v novém prostoru,

- jiné další údaje, které ZT frontu bude považovat za nutné sdělit náčelníku PFZ.

Tyto údaje budou předávány náčelníku PFZ postupně tak, jak je budou štáb a správa týlu frontu získávat.

Na základě těchto údajů a znalosti situace v PFZ plánuje štáb PFZ vlastní přemístění PFZ. Je výhodné, aby náčelník PFZ vydal předběžné nařízení pro přemístění PFZ a v něm řešil tyto otázky:

- upřesnění rozmístění PFZ v novém prostoru podle mapy (umístění VS PFZ, vykládacích stanic, velitelství vykládacího prostoru, VS praporu obsluhy, mechanizovaného pracovního praporu, traktorového praporu, hlavních skladů),

- dobu zahájení a ukončení přesunu PFZ,

- způsob přesunu PFZ (osy přesunu, které útvary přesunout po železnici a které po vlastní ose, pořadí přesunu),

- změny ve složení PFZ v novém prostoru,

- pokyny k manipulaci s materiálem v původním prostoru rozmístění PFZ,

- pokyny k vyslání průzkumu do nového prostoru,

- soustředění požadavků PFZ na složky týlu frontu,

- jiné údaje, které náčelník PFZ uzná za nutné pro plánování přesunu PFZ.

V této situaci bude velitelství PFZ plnit současně dva zásadní úkoly; zabezpečovat správný chod PFZ v původním prostoru a plánovat přesun do nového prostoru. Přitom bude již pravděpodobně část materiálu přisunována po obnovené železnici mimo PFZ, blíže k vojskům na vykládací stanice. Bude proto účelné vyčlenit z velitelství PFZ pracovní skupinu, v čele s náčelníkem organizačního oddělení a pověřit ho zplánováním přesunu PFZ do nového prostoru. Tato skupina organizuje průzkum nového prostoru rozmístění PFZ a zpracovává rozkaz náčelníka PFZ pro přemístění PFZ a plán přesunu PFZ.

Plán přesunu PFZ bude zpracován graficky s písemným doplňkem, a bude obsahovat:

- na mapě 1:50 000 rozkreslené rozmístění PFZ v novém prostoru (na základě výsledků podrobného průzkumu), pořádkovou službu, ochranu a obranu, spojení apod.,

- na mapě 1:500 000 (nebo 1:200 000) organizaci přesunu týlových útvarů a zařízení PFZ přesunujících se po vlastní ose, včetně organizace vyvedení PFZ ze starého prostoru na osy přesunu a v novém prostoru organizaci zaujetí určených prostorů týlovými útvary a zařízeními,

- grafické vyjádření přesunu týlových útvarů a zařízení (nebo jejich částí), které se budou přesunovat po železnici.

Plán přemístění PFZ schvaluje ZT frontu.

Na základě rozkazu náčelníka PFZ

pro přemístění PFZ a plánu přemístění PFZ zpracovává vyčleněná skupina výpisy a nařízení pro týlové útvary a zařízení umístěná v PFZ. Při plánování přemístění PFZ nutno vycházet z toho, že PFZ se bude přemísťovat postupně tak, aby bylo zabezpečeno nepřetržité zásobování vojsk. Proto i nařízení pro týlové útvary a zařízení v PFZ budou

zpracovávány postupně a upřesňovány podle konkrétní situace v duchu celkového plánu přemístění PFZ.

K rychlému zplánování přemístění PFZ musí mít všichni náčelníci útvarů a zařízení v PFZ zpracované výkazy vozové potřeby (pro přesun po železnici) a schéma přesunu svého útvaru (zařízení) pro přesun po vlastní ose.

Průzkum os přesunu a nového prostoru rozmístění PFZ

Zpravidla ihned po obdržení nařízení ZT frontu pro přemístění PFZ a vydání předběžného nařízení organizuje náčelník PFZ průzkum nového prostoru rozmístění a os přesunu PFZ. Pro konkrétní úkoly průzkumné skupině vychází z podkladů, které obdržel od týlu frontu.

Náčelník průzkumné skupiny musí znát před odjezdem své skupiny alespoň tyto údaje:

- na mapě (nejlépe 1:50 000) schválené rozmístění alespoň hlavních útvarů a zařízení PFZ, VS PFZ, VSVP, vykládacích stanic, záložních vykládacích stanic, letiště materiálního zabezpečení, cirkulací v PFZ, přesné tahy frontových silnic v prostoru PFZ a umístění regulačních orgánů na nich, rozdělení prostoru PFZ na úseky obrany a odpovědnost za ně, umístění spojovacího uzlu a vysílacího střediska apod.,

- osy přesunu PFZ po frontových silnicích, rozchodiště v novém prostoru PFZ,

- vykládací stanice pro týlové útvary a zařízení PFZ přesunujících se po železnici,

- všechny údaje o novém prostoru PFZ známé náčelníku PFZ (radiální situace, činnost nepřítele v prostoru PFZ, vybudované prostory, s kým navázat součinnost apod.),

- spojení mezi průzkumnou skupinou a náčelníkem PFZ,

- síly a prostředky průzkumné skupiny PFZ,

- umístění TVS frontu, možnosti spojení s ním,

- termíny hlášení o průběhu průzkumu,

- a jiné údaje podle úkolů daných průzkumné skupině.

Průzkumná skupina musí být dostatečně silná a vybavená dopravními prostředky. Vzhledem k velikosti prostoru, který má prozkoumat, je nutné, aby měla vrtulník. Ostatní příslušníci průzkumné skupiny se přesunují auty. Jejich přesunu se využije k průzkumu os, po kterých se bude přemísťovat PFZ.

Do skupiny zařazujeme především příslušníky velitelství PFZ, praporu obsluhy, polních orgánů vojenské dopravy a všech skladů a zařízení umístěných v PFZ. Poněvadž skupina bude početně silná, musí být dotována dopravními prostředky tak, aby mohla v krátké době splnit úkoly prostorově od sebe značně vzdálené.

Náčelník průzkumné skupiny, orgány vojenské dopravy, praporu obsluhy a dozimetrista se přesunou do nového prostoru vrtulníkem. Stálé stanoviště má průzkumná skupina na plánovaném VS PFZ nebo u některé plánované vykládací stanice.

Po soustředění celé skupiny v novém prostoru rozdělí se skupina na

podskupiny, které plní obdobné úkoly časově i prostorově. Podskupiny pracují samostatně. Je však účelné, aby se alespoň 1krát za den shromáždily a doložily výsledek průzkumu náčelníků průzkumné skupiny, který usměrní jejich další práci.

Přesun PFZ

PFZ je nutné přemístit do nového prostoru tak, aby bylo zabezpečeno nepřetržité zásobování vojsk. To vyžaduje organizovat přesun tak, aby v původním i novém prostoru PFZ byly sklady a orgány zabezpečující plynulé vykládání materiálu přesunutého po železnici, jeho rozřídění a předání automobilním svazkům k přísunu armádám. Splnění tohoto základního požadavku předpokládá postupné přemísťování PFZ. Část skladů ukončí svou práci ve starém prostoru a přemístí se do nového prostoru. Činnost zbývající části skladů pokračuje v původním místě PFZ do té doby, než v novém prostoru se rozvinou přesunující se sklady a přísun po železnici je možné v plném rozsahu usměrnit do nového prostoru. Obdobným způsobem se pak přemísťují útvary obsluhy, dopravní, ochrany i velitelství PFZ.

Přemísťování skladů je nutné plánovat tak, aby do doby přemísťování byl materiál ze skladů vydán. V nové PFZ mohou být přisunovány zásoby až v době rozvinutí jejich skladů v novém prostoru. Z toho vyplývá, že při plánování přemísťování PFZ nelze řešit jen technickou stránku. V zásadním rozsahu je nutné tuto otázku řešit na TVS frontu štábem týlu se správami týlu frontu, především správou vojenské dopravy. V případě opožděného rozvinutí skladů nelze připustit nevyložení vlaků ve vykládacích stanicích v novém prostoru PFZ. V tomto případě je nutné materiál přeložit přímo z vagonů na

Po skončení průzkumu se zpravidla celá průzkumná skupina vrátí a hlásí výsledek průzkumu náčelníku PFZ.

Velitelství PFZ zatím pracuje dále na plánování přemísťování PFZ a podle výsledků průzkumu tento plán dokončí.

dopravní prostředky automobilních brigád týlu frontu nebo automobilní dopravní prapory armády. Nebudou-li ani tyto k dispozici, vyloží se materiál na skládky přímo na vykládací stanici. K uvolnění vykládací stanice se po příjezdu dopravních útvarů tento materiál odváží přednostně.

Vlastní přesun PFZ bude zpravidla kombinovaný a postupný. Část tylových útvarů a zařízení PFZ se přesune po železnici a část po vlastní ose. Z hlediska maximálního využití kapacity železnice pro přísun materiálu blíže k vojskům (do nového prostoru rozmístění PFZ, vykládacích stanic apod.), bylo by výhodné celou PFZ přemístit po vlastní ose. Tento požadavek však nelze uskutečnit proto, že část útvarů a zařízení v PFZ je vybavena technikou, která není normálními automobilními dopravními prostředky přesunitelná (velko-prostorové obaly na PHM, mechanizační prostředky apod.), nebo její přesun lze uskutečnit jen malou rychlostí (traktorový prapor). Tuto část PFZ bude nutné přesunovat po železnici. Přesun traktorového praporu si vyžádá asi 4 vlaky, mechanizovaného pracovního praporu asi 2 vlaky, jednoho frontového skladu PHM více než 1 vlak. Přesun této části PFZ (průměrného složení) si vyžádá asi 10 vlaků o 50 vagónech. Potřebu vlaků pro přesun po železnici je možné podstatně snížit přesunem části těchto útvarů po vlastní ose (mimo těžkou a velkoprostorovou techniku a obaly) a využitím traktorového praporu

k přesunu zbývajících materiálu v původním prostoru PFZ. Ušetřených vlaků je pak možné použít k přisunu materiálu do nového prostoru PFZ.

Ostatní týlové útvary a zařízení je nejvýhodnější přesunout po vlastní ose. Půjde o přesun asi 35—45 týlových útvarů a zařízení. Při přesunu po jedné ose představují délku proudu asi 50 až 60 km. Nebudou se však přesunovat po jedné ose a najednou, ale nejméně po dvou osách. Vyhrazení os přesunu a doby pro přesun PFZ bude stanoveno v nařízení ZT frontu.

Proudy sestavujeme do sledů tak, jak útvary a zařízení budou v novém prostoru PFZ opouštět rozchodiště a podle potřeby v novém prostoru. Zásadně se bude po částech přesunovat (po vlastní ose i po železnici) prapor obsluhy, mechanizovaný pracovní prapor, velitelství PFZ a sklady a zařízení, kterých není v PFZ větší počet a nemohou na 2—3 dny přerušit činnost z hlediska nepřetržitosti zabezpečení vojsk. Jako velitele sledů určujeme organické velitele. Při sloučení několika malých zařízení do jednoho sledu určujeme velitelem náčelníka jednoho z těchto zařízení. Orgány velitelství PFZ, začleněné do některého proudu, velí danému proudu. Jinak těchto orgánů plně využíváme ke kontrole přesunu na ose, k včasnému najetí na osy přesunu a organizovanému zaujetí nového prostoru. V plném rozsahu k plnění těchto úkolů využíváme skupinu velitelství PFZ vyčleněnou k zplánování a přípravě přemístění PFZ.

Velení PFZ za přesunu

Velení PFZ za přesunu je složité především v tom, že činnost PFZ je postupně a na několik dní rozdělena na tři prostory od sebe značně vzdálené — tj. původní prostor PFZ, nový prostor PFZ a na komunikace za přesunu (po silnici nebo po vlastní ose).

Z hlediska zabezpečení velení vyhovuje rozdělení velitelství PFZ na dvě skupiny, jednu pro zabezpečení plánování a činnosti PFZ v novém prostoru, druhou pro řízení činnosti ve starém prostoru. Z počátku bude prvá skupina méně početná. Se zahájením přesunu je nutné tuto skupinu posílit s využitím orgánů praporu obsluhy PFZ a jiných týlových zařízení v PFZ. Velení v původním i novém prostoru je možné zabezpečit těmito skupinami: Útvarům a zařízením za přesunu bude obtížné velet vzhledem ke spojovacím prostředkům, které u těchto útvarů a zařízení jsou. Přímé rádiové spojení na přesunu, ani ze zastávek nelze zabezpečit. K předání nejnutnějších signálů a krátkých zpráv lze využít spojení v rámci silničních zón, rajónů a úseků. Náčelník PFZ může předat krátká nařízení cestou rádiového spojení přes TVS frontu, zvláště ústředního dispečinku správy vojenské dopravy frontu. Při zpracování zpráv je nutné uvést volací znak i číslo proudu. Při jiném způsobu adresování zpráv nelze počítat s jejím předáním cestou spojení silničních svazků a útvarů, poněvadž tyto vedou ve své dokumentaci přesunující se útvary jen podle čísel proudů. Útvarům přesunujícím se po železnici je možno velet pomocí spojení po železnici.

Velitelství PFZ, rozdělené na dvě části se přesunuje takto: Se zahájením přesunu nových útvarů PFZ přesunou se vedoucí funkcionáři první skupiny vrtulníky nebo letadly do nového prostoru k zabezpečení organizovaného zaujetí nového místa PFZ. Část první skupiny, kterou nelze přesunout vzduchem, přesunuje se v čele první skupiny útvarů.

Náčelník PFZ a ostatní vedoucí funkcionáři PFZ přesunou se do nového prostoru v době, kdy větší část PFZ je již na přesunu (včetně spojovacích

prostředků). Vedoucí funkcionáři PFZ přesunují se rovněž vzduchem.

Zbývající část velitelství PFZ zůstává v původním prostoru do doby odjezdu všech týlových útvarů a zařízení a přesunu nebo předání zbývajících materiálů. Postupně je možné počty této skupiny snižovat, tak jak se snižují úkoly skupiny.

Zabezpečení přesunu PFZ

Zásadní otázky operačního zabezpečení přesunu PFZ řeší štáb týlu frontu v úzké součinnosti s operačním štábem frontu v rámci celkového operačního zabezpečení týlu frontu. Z jednotlivých prvků operačního zabezpečení přichází při přesunu PFZ v úvahu PVO, ochrana proti atomovým zbraním a jiným prostředkům hromadného ničení, operační maskování. K protivzdušné obraně PFZ za přesunu je možné využít organických i přidělených prostředků. V podstatě půjde o rozdělení a zařazení hlavního PL dělostřelectva do přesunující se PFZ, vyčleněného k PVO vykládacích stanic a hlavních skladů. Zůstane-li toto dělostřelectvo PFZ i pro nový prostor rozmístění, využije se především k přikrytí prostoru nakládání (staré PFZ), vykládání (v novém prostoru) a zabezpečení železničních převozů. To vyžaduje v podstatě rozdělit toto dělostřelectvo na tři organické části. Části bránit prostory nakládání v původní PFZ, část předsunout do nové PFZ k přikrytí hlavních prostorů a malorážové PL dělostřelectvo zařadit přímo do jednotlivých železničních převozů tak, aby mohlo vést palbu za jízdy.

Útvary, přesunující se po vlastní ose, využívají letecké ochrany prostoru přesunu a prostorů krytých palbou PL raketového dělostřelectva (dohovoří štáb týlu frontu s operačním štábem). Kromě toho důležité mosty apod. budou bráněny palbou PL dělo-

střelectva mostních svazků. Všechny útvary a zařízení PFZ musí organizovat vzdušné pozorování hromadnou palbou proti nízkoleteckým letadlům. PL dělostřelectvo, ponechané dočasně v původním prostoru PFZ, přesunuje se po odjezdu železničních převozů a chrání zbývající útvary a zařízení za přesunu po vlastní ose.

Ochranu proti atomovým zbraním a jiným prostředkům hromadného ničení za přesunu PFZ řešíme podle těchto zásad.

Útvary a zařízení PFZ přesunující se po vlastní ose i po železnici získávají zprávy o radiační, chemické a atomové situaci od regulačních orgánů na frontových silnicích a od orgánů na železnici. Kromě toho organizují vlastními prostředky nepřetržitý radiační průzkum a pozorování. Organické prostředky provozního praporu k radiačnímu a chemickému průzkumu bude účelně přesunout do nového prostoru v čele prvních útvarů a zařízení PFZ.

K odstraňování následků napadení za přesunu PFZ je nutné v nařízení pro přesun PFZ uvést místa speciální očisty, rozvinutá poblíž os přesunu a nového prostoru rozmístění PFZ prostředky frontu, prostory rozvinutí NZ, místní zdroje, kterých možno využít, místa rozvinutí etapní služby na obsluhovaných komunikacích, zdroje nezávadné vody (vodní stanice) apod.

Rota chemické ochrany (mimo čet chemického průzkumu bez jednoho družstva), přesunuje se v čele útvarů PFZ nebo se ponechá v původním prostoru a přesunuje se až po splnění úkolu.

Operační maskování přesunu PFZ plánuje zásadně štáb týlu frontu v úzké součinnosti s operačním štábem frontu v rámci celkového operačního plánování. V rámci tohoto plánu může velitelství PFZ řídit a uskutečňovat určité manévry, aniž by znalo jeho pravý smysl

(zřízení klamných vykládacích stanic, klamné přesuny typických týlových zařízení do určitého prostoru, změna spojovacích údajů apod.).

Bojové zabezpečení útvarů a zařízení přesunujících se jak po vlastní ose i po železnici, organizujeme podle zásad platných pro přesuny a převozy. Hlavní úlohu zde musí sehrát velitelé proudů, sledů a organických útvarů a zařízení. Přestože se PFZ bude přesunovat v hloubce několika set kilometrů od předního okraje, nechrání ji tato vzdálenost před napadením ZHN, letectvem, záškodníky apod. Přímému zajištění je proto nutné věnovat maximální pozornost.

Zabezpečení organizovaného zaujetí PFZ po přesunu.

Tento úkol řídí skupina, která byla pro plánování a přesun PFZ z velitelství PFZ vyčleněna. V plném rozsahu využijeme k tomuto úkolu i orgány praporu obsluhy PFZ, zvláště štábu praporu a pořádkové čety.

K rychlému a organizovanému zaujetí nového prostoru PFZ jsou vhodná tato opatření:

- orgány, které se zúčastnily průzkumu prostorů umístění jednotlivých útvarů a zařízení PFZ očekávají svůj útvar (zařízení) v rozchodišti, odkud jej odvedou po stanovené ose do určeného prostoru, přičemž co nejrychleji opustí hlavní komunikaci a nedopustí zácpu v prostoru PFZ,

- stejným způsobem je účelné zabezpečit urychlené vyložení útvarů a zařízení, přesunujících se po železnici. Nečeká se, až bude vyložen celý útvar, ale jednotlivé skupiny vozidel se odvádí do prostoru rozmístění útvaru v PFZ,

- železniční převozy nevykládáme ve vykládacích stanicích PFZ, které musí být uvolněny pro přísun vlaků s materiálem. Nelze vyloučit i vyložení

některých útvarů a zařízení na volné trati,

- k urychlenému vykládání těžké techniky včas soustředit vykládací prostředky,

- náčelník PFZ se svým štábem si musí stále uvědomovat i v této době hlavní úkol PFZ, tj. nepřetržitě zásobovat vojska podle nařízení týlu frontu. Z toho hlediska je nutné řešit všechny úkoly PFZ v tomto období,

- již během přemístění PFZ nebo ihned po zaujetí nového prostoru navázat úzkou součinností se svazky, útvary a zařízeními, orgány státní moci apod., umístěnými poblíž PFZ,

- pořádkovou službu v PFZ organizovat v úzké součinnosti s regulačními orgány na frontových silnicích v prostoru PFZ. Úzká součinnost právě v tomto období musí být též mezi velitelstvím PFZ a automobilními brigádami (nové prostory, neznalost cirkulace a prostoru umístění skladů, vykládacích stanic apod.),

- nelze opomíjet ani součinnost s útvary PL dělostřelectva a s útvary brigády ochrany týlu.

Zvláštnosti přesunu PFZ, kdy OPFZ vykonává dočasně funkci PFZ v novém prostoru do skončení manévru PFZ.

Tato varianta přemístění PFZ je z hlediska organizace přesunu PFZ výhodná v tom, že v novém prostoru PFZ je rozmístěno OPFZ, které je náčelníku PFZ podřízeno a zabezpečuje plynulé přebírání materiálu přisunutého po železnici v době, kdy vlastní PFZ je na přesunu. Tímto se podstatně ulehčuje vlastní činnost PFZ i její přemístění.

Ulehčen bude i průzkum nového prostoru PFZ. Prostor, kde je rozmístěna OPFZ není nutno prozkoumávat. Bude nutný jen doplňkový průzkum zbývajících prostorů rozmístění PFZ. Rovněž průzkumná skupina vysílaná

z PFZ nemusí být tak početná jako při první variantě. Je však účelné, aby průzkumnou skupinu vedl vedoucí orgán velitelství PFZ.

Ve vlastním přesunu PFZ nebude velkých zvláštností. Vzhledem ke kapacitě obalů na PHM u OPFZ a plánova-

nému přesunu PHM do nového prostoru bude nutné urychleně přesunout obaly na PHM.

Po přesunu PFZ a rozvinutí skladů PFZ zruší činnost rozvinuté OPFZ a podle rozhodnutí ZT frontu se přesune a rozvine v jiném prostoru.

Z á v ě r

Manévr PFZ je součástí celkového manévru v rámci útočné operace frontu. Manévr PFZ řeší ZT frontu s cílem přiblížit tuto základnu blíže k vojskům. Její přemístění je závislé na obnově železnice na daném operačním směru. Proto k jejímu přemístění dojde nejdříve ke konci frontové operace.

PFZ můžeme přemísťovat v několika variantách. Nejběžnějším způsobem bude postupné přemístění PFZ po odčerpání nebo předání materiálu v původním prostoru PFZ. Manévr PFZ nesmí narušit nepřetržité zásobování vojsk. Útvary a zařízení PFZ schopné přesunu vlastními dopravními prostředky, přesunou se po vlastní ose. Útvary a zařízení vybavené těžkou a nepohyblivou technikou, velkoprostorovými obaly apod. budou zpravidla přesunuty po železnici.

Manévr PFZ plánuje velitelství PFZ za úzké spolupráce se štábem týlu frontu, především v otázkách vlastního přesunu, vyhrazení komunikací, operačního zabezpečení, přisunování zásobovacích vlaků do původního i nového prostoru PFZ, údajů o situaci v novém prostoru PFZ apod.

K plánování a řízení přesunu PFZ a činnosti v původním a novém prostoru je výhodné vyčlenit z velitelství PFZ dvě skupiny, z nichž první pověřit plánováním a řízením přesunu PFZ do nového prostoru.

V ý z n a m r o z b o r o v é č i n n o s t i p r o s p r á v n é z a m ě ř e n í p e r s p e k t i v n í h o p l á n u t e c h n i c k é h o r o z v o j e Č s . l i d o v é a r m á d y v r o c e 1 9 6 6 — 1 9 7 0

Podplukovník inž. Josef K u n c

Mimořádný význam při plánování materiálně technického zabezpečení armády má rozborová činnost v etapě před začleněním úkolu do plánu technického rozvoje, tj. v době, než začnou nabíhat náklady na zabezpečení jednotlivých úkolů plánu.

Uvedu některé poznatky o vývoji me-

todiky rozborové činnosti na úseku vojenského technického rozvoje u MNO od roku 1956-59, 1960-63. Před tímto obdobím, tj. do roku 1955-56 se prakticky zvláštní rozborová činnost (podle dnešních představ) před zařazením úkolu do plánu technického rozvoje neuskutečňovala. V roce 1956-59 byly ještě průmyslo-